

På uppdrag av: Jordbruksverket

Beställarens kontaktperson: Jenny Henriksson

Version/datum: 2020-10-06

Inventering av sandbädd

Vreta Kloster, Linköping

Calluna AB (org.nr: 556575-0675)
Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

Projektledare: Kajsa Loman
Författare: Kajsa Loman
Kvalitetssäkring: Magnus Stenmark
Intern projektkod: KLN0004
Foton: © Calluna AB om inget annat anges

Jordbruksverket har begärt en inventering av sandbädd i närheten av Vreta kloster, Linköping. Bädden är placerad i söderläge framför bostadshus med omkringliggande jordbruksmark.

Sandbädden besöktes den 30 juni 2020 av Magnus Stenmark. Där undersöktes bäddens läge, kvalitet och skick. Arter som påträffades i fält noterades men även insektsprover togs in för senare artbestämning. Undersökningen baseras på ett platsbesök som varar ca 1 h.

Bedömning

Sandbädd och insektshotell

Bädden är mycket bra placerad i sydvästligt bryn i kanten av en åker. Läget skapar en varm miljö och närhet till pollen- och nektarkällor. Största delen av bädden är blottad sand som består av en bra blandning av fin och mer grovkornig sand. Sanden har ännu inte satt sig men kommer med tiden att göra det och därmed kan fler arter etablera sig. Bädden har kvar en topp och bibehåller då en sluttande form. Insektshotellet invid bädden är ett bra initiativ och flera arter har redan etablerat sig. En solitärgetingart och en art av tapetserarbi.

Figur 1. Sandbädd med insektshotell vid inventering 30 juni 2020.

Arter

Insekter

Vid bädden påträffades bivargar *Philanthus triangulum* med ett 20-tal bon. Det fanns även 100-tal små hål som troligtvis är metallsmalbi *Lasioglossum morio* bland andra. Flera skalbaggsarter rörde sig i kanten och troligen är bädden en boplats och födoplats åt ett 100-tal insektsarter.

Trädgårdsmyra *Lasius niger* hittades vid kanten och en backhumla *Bombus humilis* sågs födosöka. På plats togs insektsprover som sedan artbestämdes. Samtliga insektsarter kan ses i tabell 1.

Tabell 1. Insekter vid inventering av sandbädd 30 juni 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Kommentar
Bivarg	<i>Philanthus triangulum</i>	Artbestämdes i fält
Obestämd jordhumla	<i>Bombus lucorum</i> coll.	
Strandriddarstekel	<i>Episyron rufipes</i>	Insamlad och artbestämdes under lupp
Backhumla	<i>Bombus humilis</i>	
Metallsmalbi	<i>Lasioglossum morio</i>	Insamlad och artbestämdes under lupp
En rovstekelart	<i>Oxybelus uniglumis</i>	
En rovstekelart	<i>Cerceris arenaria</i>	
Trädgårdsmyra	<i>Lasius niger</i>	
Mörk rödmyra	<i>Myrmica lobicornis</i>	Insamlad och artbestämdes under lupp
Mörk rödmyra	<i>Myrmica lobicornis</i>	
Svart myrstekel	<i>Myrmosa atra</i>	
En klotgråsuggeart	<i>Armadillidium pictum</i>	Insamlad och artbestämdes under lupp

Växter

Vid bädden påträffades växter som listas i tabell 2. Arterna hade etablerat sig på och vid kanten av sandbädden. Se även bild 1.

Tabell 2. Växter vid inventering av sandbädd 30 juni 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn
Hundäxing	<i>Dactylis glomerata</i>
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Kvickrot	<i>Elytrigia repens</i>
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>
Blålusern	<i>Medicago sativa</i> subsp. <i>sativa</i>
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>
Revfingerört	<i>Potentilla reptans</i>
Åkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>
Pricknattljus	<i>Oenothera muricata</i>
Bergsyra	<i>Rumex acetosella</i>
Gulmåra	<i>Galium verum</i>
Blåeld	<i>Echium vulgare</i>
Åkervinda	<i>Convolvulus arvensis</i>
Röllika	<i>Achillea millefolium</i>
Åkertistel	<i>Cirsium arvense</i>
Kanadabinka	<i>Conyza canadensis</i>
Ogräsmaskrosor (aggregat)	<i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>
Hästhov	<i>Tussilago</i>
Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>

Föreslagna åtgärder

För att öka naturvårdsnyttan föreslås att ta bort vegetation som skymmer och täcker bädden. Det är främst gräs som växer sig högt framför bädden. Detta kan röjas bort emd röjsåg. Det vore också bra att ytan framför skrapas så kommer igenväxning att gå långsamt. Insektshotellet är bra placerat men kan få fler mindre och djupare hål. Djup 10-15mm och diameter 8-9mm är att rekommendera.

Slutbedömning

Sandbädden är välplacerad och fykller en viktig funktion som boplats åt både marklevande och hålbbyggande arter av steklar. Dessutom börjar torrmarksväxter etablera sig i sanden, vilket är positivt. Valet av kornstorleken i sanden har varit bra. Eventuella nya bibäddar kan förutom sand även omfatta partier med lera som är ett viktigt subtrat för en del bin och getingar. För att sanden ska behålla värme och hållbarhet bör täckande vegetation tas bort.

Vidare

För vidare läsning hänvisas till följande sammanställning: Receptsamling för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet Hur du med enkla åtgärder på din mark både får en bättre skörd och ger livsutrymme för ovanliga arter. Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2019. Du kan nå rapporten [här](#).